

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Referens diarienummer LI2023/02294

Sölvesborg 2023-08-09

Hej,

Feralco Nordic AB vill med detta brev inkomma med vårt svar på förfrågan angående ”Remiss av departementsskrivelsen En säkrare tillgång till vattenreningskemikalier”.

Först vill vi tacka för möjligheten att svara. Ämnet är viktigt och påverkar vår verksamhet direkt varför vi är tacksamma för inbjudan att yttra oss.

Överlag är vi positiva till inriktning och utformning av lagförslaget, därtill välkomnar vi valet av Livsmedelsverket som förordnad myndighet för genomförandet. Det finns dock i vår mening tillkortakommanden i bakgrundsanalysen vilket resulterar i brister i utformningen av lagen. Därtill finns otydligheter i hur lagen skall tillämpas och lagen behöver kompletteras endera innan den beslutas eller med ytterligare lag alternativt förordningar.

Vi lämnar vårt svar i två steg genom en sammanfattning och därefter kommentarer på specifika textdelar i dokumentet. Vi välkomnar vidare dialog i frågan, t ex om det behövs förtydliganden från vår sida.

För Feralco Nordic AB,

Johan Modén
VD Feralco Nordic AB

Feralco Nordics svar på *Remiss av departementsskrivelsen En säkrare tillgång till vattenreningskemikalier, LI2023/02294*

Här följer våra kommentarer i först en Sammanfattning och därefter i specifika kommentarer.

Feralco Nordics svar har utarbetats av en grupp bestående av Johan Modén, (VD Feralco Nordic AB), Ulf Westrin (Regionsansvarig Feralco Nordic AB), Ulrika Johnsson (Upphandlingsansvarig Feralco Nordic AB), Sören Nilsson (QSHE, Project and Purchase Feralco Nordic AB), Göran Andersson (Marknadschef Vattenresurs AB) och Kalle Pelin (Circularity Manager Feralco AB).

Sammanfattning

Samhällets och medborgarnas behov av tillgång till rent vatten kan inte nog poängteras, det gäller såväl för dricksvatten som rening av avloppsvatten. Att som utgångspunkt säkra tre månaders behov är en bra utgångspunkt. De senaste åren har det blivit allt mer tydligt hur den nationella försörjningen är hotad och tillgången är importberoende. Därför välkomnar Feralco Nordic de ansträngningar vi ser från olika myndighetshåll och inte minst det nu betraktade lagförslaget (LI2023/02294).

Dock finns det svagheter i utredarnas bakgrundsanalys (root cause) och det resulterar i ett förenklat förslag till lag/förbättring. Till exempel menar utredarna att det är frånvaro av beredskapsperspektiv som skapat ett tillstånd av bristande självförsörjning vilket i huvudsak stämmer väl då samhället inte kunnat möta de faktorer som varit drivande. Men det är inte frånvaro av beredskapsperspektiv i sig utan en rad omvärldsfaktorer som inte aktivt bemöts som skapat dagens brist i självförsörjning. Sådana faktorer är bland annat:

- EUs Dricksvattendirektiv och substitutionsprincipen som driver mot högre produktrenhet och frånvaro av differentiering av kemikaliekvalitet oaktat vilket typ av vatten rening som skall ske. Detta har givit inlåsningseffekter då den svenska marknaden idag i princip endast nyttjar reningskemikalier av högsta kvalitet (dricksvattenkvalitet), även till avloppsvattenrening. I dessa senare applikationer skulle en något mindre ren produkt fungera lika väl som den högre produkt utan någon påtaglig negativ påverkan. Genom denna inlåsning begränsas producentledet till att använda högre ”utländska” råvaror och begränsar möjligheten att nyttja sekundära råvaror eller skapa cirkulära lösningar.
- För att möta renhetskraven måste producentledet strikt selektera vilka råvaror som används. Det leder till importberoende då i princip endast utländsk järnmalm kan användas för tillverkning av järnsalter och då det saknas nationella aluminiumförekomster (och det är hög efterfrågan på sekundära aluminiumråvaror, som ändå inte är rena nog) är även tillverkning av aluminiumsalter.
- Lönsamhet, processsäkerhet och miljö/lagkrav som lett till att det idag inte finns svensk kloralkali-tillverkning kvar med möjlighet till att riktad produktion av inhemsk saltsyra. Den saltsyra som tillverkas inom landets gränser är sekundärt bildad vid gödsel- respektive pvc-tillverkning. Härigenom saknas en frihetsgrad.

- Tillverkning av hjälpkoagulanter (polymerer) förekommer inte i Sverige varför importberoende inte är nytt.

Att möta beredskapskrav på tillgänglighet av fällningsalter under dessa omständigheter är en utmaning som inte skall negligeras. Det kan jämföras med i princip andra nödvändigheter som livsmedel, drivmedel, energi osv. Vi lever i en globaliserad värld och mycket av vårt välstånd är beroende av det. Med detta sagt, det fokus på ett nationellt resilient försörjningssystem som utredarna förespeglar är långt borta och i vilket fall beroende av importerade råvaror vilket endast till del kan säkras genom lager. Specifikt behövs även produktionskapacitet för saltsyra anordnas då denna råvara svårligen kan lagras. Således kan man genom prioriteringar som utredarna förespråkar öka beredskapen, men vi tror inte man kan nå hela vägen. Det förtjänas att uppmärksammas att det endast finns tre (3) inhemska producenter av fällningssalt.

Möjligheten att omfördela på frivillig basis anser utredarna goda. Vi anser att denna möjlighet tvärt om är ganska begränsad. Till att börja med bör man inte betrakta redan distribuerad produkt som möjlig eller önskvärd att omfördela:

- Existerande lager är inte stora i någon del av värdekedjan. Det begränsar effekten då möjligheten att avvara lagrad produkt är liten när lagren är små och tidsperspektivet är i vecka/veckor snarare än halvår eller mer vilket behövs för omställning.
- Möjligheten att lösa transporter av dessa korrosiva produkter är tämligen små. Både teknisk utrustning, kompetenser och tillstånd måste vara på plats.
- Flertalet reningsverk saknar godkänd utlastningsmöjlighet för kemikalierna.

Dock, där det finns möjlighet att lokalt omfördela skall det uppmuntras att vara den första åtgärden. Här finns en god möjlighet att öka beredskapen genom att bland annat öka de interna lagren, se över vilka produkter som används och förbereda för omflyttning av volym.

Därför behöver beslut om fördelning ske framåtblickande, dvs det producenterna kan producera skall fördelas, inte det som redan har distribuerats. Då behöver det finnas rutiner och planer som är förankrade i värdekedjan. Utredarna menar det är möjligt att förlita på beslut från länsstyrelser, vilket vi anser endast öppnar marginellt för att lösa en kris. Det saknas verkställansinstrument enligt ovan och därtill måste till en komparabilitetsbedömning ("Kan/får verk A köra samma kemi som verk B?"). Vidare tar utredarna inte full täckning för att delar av producenternas kapacitet används utanför den publika dricks- och avloppsvattenreningen (industrier, export) vilket även det måste in i planeringen. Således kan endast en nationellt täckande myndighet (som Livsmedelsverket) stå för prioritering på hela den tillgängliga volymen.

Vi menar därför att en säkrad nationell vattenrening behöver en tvingande lagstiftning för prioritering av förbrukning, men att omfördelning måste ske på en nationell nivå! Åter igen, det finns endast tre (3) inhemska producenter av fällningssalt. Och som nämnts måste/bör fördelning ske framåtblickande, dvs det producenterna kan producera skall fördelas.

Det finns vidare en form av hushållning vi vill lyfta som möjlighet som innebär bättre resursnyttjande i händelse av kris och det är att tillse att all användare kan optimera sin användning av tillgängliga produkter. Utläst betyder det att förbrukningen skall vara uppdaterad tekniskt och ha en bra processstyrning. För framställning av rent vatten är det redan så, medan vi ser flertalet avloppsvattenreningsanläggningar är

rudimentärt instrumenterade och kan därför inte styras särskilt väl, vilket innebär hög förbrukning för att säkerställa att man ligger inom tillståndet. Just här får vi som kemikalieleverantörer, då vi dessutom i hög utsträckning är kompetensleverantörer, en viktigare roll i relation till förbrukare och myndigheter. Med utgångspunkt från målet att ”säkra tillgången på rent vatten” kommer samverkan mellan aktörerna i värdekedjan (myndigheter inkluderade) vara en framgångsfaktor. Med samverkan och förbättrade tekniska förutsättningar kan myndighet skapa relevant prioritering och bättre uthållighet. Några exempel på hur bättre optimering skulle kunna se ut som inte utredarna har tag in i diskussionen är:

- Inför online-styrning på alla reningsverk större än ungefär 50 000 personekviavlenter. Genom online-mätning på utgående fosfor och turbiditet kan kemikaliedosen optimeras med en pay-back tid på ca 1 år. Det ger en minskad förbrukning men viktigare ger ett medel att styra förbrukningen.
- Med samma online-mätning skulle man kunna tänka sig att i händelse av kristid minska reningen. Genom att halvera förbrukningen kommer man troligen inte nå sitt tillstånd fullt ut och man kommer ha en mindre ren ström till recipient, men man kommer ha rening (som tar ”det värsta”). Om detta appliceras på de så kallade prioritet 4 avloppsverken (som står för ungefär halva fällningssaltförbrukningen i Sverige) skulle det frigöra uppemot ca 25 procent av volymen för prioritet 4 anläggningar att använda på prioritet 1-3 anläggningar. Således skulle en förbättrad reglerbarhet kunna skapa förbättrad möjlighet upprätthålla god rening i en ansträngd situation. Det måste dock dessutom utredas hur ett eventuellt temporärt överskridande av tillståndsgränser under kristid ser ut juridiskt.

Det finns ganska många frågetecken ur ett rättsligt perspektiv, vilket utredarna har gjort ett gott jobb att försöka utreda. Dock uppstår, liksom beskrivet i föregående punkt, behov att förstå hur rättsläget är för verksamhetsutövare (som organisation och för medarbetares personliga ansvar) om en anläggning prioriteras bort från leverans. Bland annat har Naturvårdsverket i diskussioner under våren invänt mot att man medvetet skulle försätta anläggningar i en status med sämre rening mot recipient. I ett krisläge kan en anläggning drivas i konflikt med gällande tillstånd, eller med försämrade rening, utan att ha rådighet över detta (total eller begränsad tillgänglighet på kemikalier). Det skulle därför behöva klargöras vilka ansvar anläggningstillverkarna har och kanske rent av att detta tydliggörs i anläggningstillstånden.

Förslaget lämnar vid läsning en liten känsla av att kemikalieleverantörerna inte får mycket att säga till om... Det förtjänas dock att poängteras att leverantörerna är alla juridiska konkurrenter, dock med samma önskan att säkerställa kemikalieförsörjningen även under kristid, och att det endast är leverantörerna som kan tillgodose behovet. Ur leverantörsperspektivet kvarstår stor otydlighet i den föreslagna lagen – om en eventuell prioriteringseffekt, på leverantörskedjans delaktighet, ansvar och påverkan. Kan tillförordnad myndighet (Livsmedelsverket) ha kontroll på konkurrensaspekten finns det goda förutsättningar att bygga vidare på den föreslagna lagen att skapa beredskap som inkluderar leveransplanering och rent av substitution av produkter. Angående denna sista kommentar skall man ha i minne att inte bara direkt brist på saltsyra kan uppstå utan brist kan uppstå på många olika sätt, t ex var det för något år sedan brist på pottaska som påverkade biproduktsyra från gödsel och vecka 24 denna sommar drabbades Rönnskärsverken av en omfattande brand som sannolikt kan påverka tillgängligheten av svavelsyra under en längre tid.

En ytterligare kommentar är att lagförslaget endast adresserar brist i ett kortare perspektiv. Det finns många typer av händelser som kan påverka i ett längre perspektiv, t ex kan en av fällningssaltstillverkarna av

någon anledning välja att flytta tillverkningen utanför Sverige – kanske mindre sannolikt, men påverkar prioriterings möjligheten för svenska myndigheter. I ett större perspektiv skall man inte underskatta samhälls- eller klimatutveckling, det kommer påverka villkoren för både ren och avloppsvattenrening. Vi är idag närmare 10.5 miljoner invånare i Sverige, EU-lagstiftar om återställning av naturmiljö och vi har enligt SVT nyligen upp emot 30 dagar mer sommar i södra Sverige jämför med för några decennier sedan. Flera råvattentäkter har i dag en alltmer försämrad status och restaurering av vattenmiljön behövs, för vilket fällningsalter kan användas. Detta är förändringar över tid som kommer öka behovet av tillgänglighet av fällningsalter/vattenrening och därmed risken för störningar.

Så tycker vi lagförslaget är bra? Ja det gör vi. Det är ett stort steg i rätt riktning att lagstifta att skapa prioriteringsrutiner och att tillförordna just Livsmedelsverket som reglerande myndighet! Det behövs en tvingande lagstiftning och en myndighet med förordande att göra prioritering på nationell nivå efter klarlagda riktlinjer.

Utöver detta lagförslag, som inriktar sig på kemikalietillgänglighet, behöver det tas en rejäl funderare på hur de tekniska tillgångarna på råvaror för vattenreningskemikalier kan säkras, för enligt vår åsikt ger lagförslaget en förbättring men ingen fullvärdig lösning. Att säkra tremånaders behov av vattenreningskemikalier innebär att skapa beredskap genom t ex lager på flera ställen i värdekedjan. Det framstår som att det är användarledet som främst skall skapa beredskap genom utökad lagerhållning, vilket några aktörer redan påbörjat. Denna framförhållning måste också funderas över i leverantörsledet, kanske inte främst genom lagerhållning av producerade vara, utan genom beredskap att producera. Produktionsteknologin är nämligen även den väldigt importberoende. Att skapa och upprätthålla resiliens i produktionsledet (och distributionsledet) skulle innebära t ex att lagerhålla nyckelkomponenter vilket innebär kostnader företagen idag saknar kostnadstäckning för.

Specifika kommentar

Här följer ett antal kommentarer som noterats av den arbetsgrupp som jobbat med Feralco Nordics svar. De noteras under respektive rubrik i utredarnas betänkande (Ds 2023:9). Noteringarna måste läsas utifrån det sammanhang de är tagna men kan trots det vara svåra att tolka. Fråga då.

Sammanfattning

Sid 11 Denna möjlighet är begränsad, med flera frågetecken kring.

- 1) Dagens lager är inte stora - får det effekt?
- 2) Vem kan transportera?
- 3) Finns det ens utlastningsmöjlighet på de olika verken.

Bättre vore att skapa resilient försörjning till leveranstörsledet och i det skedet planera för omfördelning genom lager.

Om verken sedan i en framtid kan hålla tre (?) månaders lager skapas en initial robusthet.

Sid 11 Angående att tilltron ”att omfördelning av vattenreningskemikalier mellan kommuner kan därmed i vissa situationer uppnås genom denna lag”.

- 1) Beslutet öppnar men det saknas verkställansinstrument.
- 2) Transport och fysisk förflyttning liksom kompabilitetsbedömning måste till ske och det omfattas inte av förslaget.

2.1 Förslag till lag om omfördelning av vattenreningskemikalier vid vissa allvarliga bristsituationer....

17

2§ Det finns alternativ till kemi och vissa verk kan eventuellt upprätthålla nöjaktig rening (dock inte säkert nå tillståndskraven, men ge god rening) enbart med hjälp av mekanisk alternativ biologisk rening. Därtill finns det kritisk utrustning som krävs för funktionell rening. Det vore därför önskvärt om lagen breddas (alt. kompletteras) att täcka även t ex pumpar, pH-elektroder, filterpressduk, blåsmaskiner/kompressorer etc. Utan denna komplettering kan några sämre optimerade verk förbruka stora mängder kemi helt i onödan.

6§ Kravet på uppgiftsskyldighet drabbar de olika aktörerna.

* För vattenproducenterna finns det idag endast den egna planeringshorisonten – det kan vara bra att den görs längre. Det kan också vara bra om egen lagerhållning ökas.

* För kemikalieleverantörerna skulle det underlätta om avrop gjordes med större framförhållning och framför allt större flexibilitet.

* Samtidigt skulle t ex ett enat nationellt leveranssystem utgöra inskränkningar på den fria konkurrensen och självklart kunna missbrukas av främmande makt.

Det saknas sådana leveranstörsöversikter och företagen har idag inte kostnadstäckning att upprätta dem.

Och kom ihåg att leverantörerna är konkurrenter.

8§ o 9§ - Omfördelning av tilldelning är otydlig, och påverkar inte endast kommunen/brukare utan dessutom leverantörerna som får merarbete och kan få merkostnader för framförallt leveranser.

3.1 Inledning..... 23

Sid 23 Beroendet av import för råvaror är tydligt. Det skall därtill läggas att hanteringen och lagring av dessa råvaror inte kan ske hur som helst. Speciellt saltsyra och svavelsyra är krävande, men även t ex järnmalm som förvisso kan lagras i bulk måste säkras mot kontamination.

Sid 24 Frånvaron av beredskapsperspektiv har inte motverkat de drivande mekanismer som skapat sårbarheten. Sårbarheten är tydlig. Men detta förslag adresserar egentligen endast hur man skall minska konsekvensen av denna sårbarhet.

3.2.1 Beredning av dricksvatten 24

Sid 26 Även klordioxid (ClO_2) används för att desinficera vatten (t ex Göteborg/Alelyckan). Kloridoxid har helt tappats bort, det finns ingen inhemsk produktion av natriumklorit som används för att föra klordioxid på vattenverk. Den alternativa råvaran natriumklorat tillverkas i Sverige, men är inte kompatibel med de kloritbaserade reaktorer som normalt finns på vattenverken. (Det även finns klordioxidteknologi som är baserad på natriumklorat som råvara.)

3.2.2 Rening av avloppsvatten 26

Sid 27. Notera att de 23/28 procent av fällningssalterna som exporteras går till samma typ av applikationer (vattenrening) hos sannolikt vänligt sinnad främmande makt (Norge/Danmark/Finland). I gengäld erhåller Sverige en hel del råvaror för vattenrening från dessa tre länder.

3.2.3 Industrins användning 28

Sid 28 Den industriella användningen omfattar t ex farmaindustrin som kan vara nog så prioriterad. Det bör vägas in. Det finns också en legal aspekt på att leverantörerna har kontrakt med dessa industrier varför kontraktsbrott med påföljder för industrierna kan bli påföljden om omfördelning sker. Eller avser ”myndigheten” endast att fördela den volym som går till vattenrening? Var står då t ex pappersindustrin?

3.3.1 Fällningskemikalier 29

Sid 30 Det står att syrorna är uteslutande biprodukter. Det kan man tänka, det är en definitionsfråga, men det innebär inte att de finns i överflöd. Vad mer uttalat är att tillgången på dessa biprodukter begränsas av a) andra användningar och b) produktionstakten som styrs av den primära produktens efterfrågan (t ex pvc, gödsel, koppar).

3.3.2 Klor 31

Notera att det är signifikant skillnad på de olika klorkemikalierna. Både funktionellt och hur de produceras. Klordioxid är en dålig kloreringskemikalie, snarare en oxidationskemikalie.

Därför vore det bättre med en rubrik likt ”Desinfektionskemikalier”.

Utredning har heller inte täckt hur råmaterial för tillverkning av klordioxid kan beredskapshållas (vilket går utmärkt).

3.3.6 Möjliga åtgärder för att minska förbrukningen av respektive öka tillgången till vattenreningskemikalier 33

Sid 33 Möjligheten att minska doseringen vid dricksvattenframställning skall inte överdrivas. Dels har man som utredningen skriver redan kanske optimerat (på förbrukning snarare än prestanda), dels är besparingen

som erhålls av den minskad dos marginell om man fortfarande vill ha ett acceptabelt resultat. Men alla bäckar små... Då tillgången på kvalitativt dricksvattenkvalitet bör säkras, bör ansträngningar att minska fokuseras på de större reningsverk som har recipienter i klass 4 (eventuellt 3). Inom prioritetsgrupp 4 finns goda möjligheter att reducera användningen om det finns god processtyrning och utrymme att öka utsläppen (något).

Sid 34 Vi noterar som producent av vattenreningskemikalier att vi är beroende av rent dricksvatten och kan i tid av vattenbrist få produktionsproblem om vattnet sinar.

Sid 34 Vattenbesparing är självklart en direkt kemikaliebesparande åtgärd. Samtidigt har Länsstyrelsen Västernorrland rätt i bedömningen att åtgärder inom dricksvattenproduktion endast i liten omfattning kunna bidra till ökad tillgång till vattenreningskemikalier för avloppsrening. Det omvända är mer påtagligt.

Sid 34 En mer direkt besparingsåtgärd vore om olika skrävatten kan tas ut ur systemet och endast genomgå en lättare rening. T ex dagvatten som kan tas via sandfång och eventuellt filtrering skulle kunna infiltreras eller emitteras i recipient utan kemikalieförbrukning. Detta är inte önskvärt då det innebär en högre miljöbelastning och därför inte något vi förordar när det finns tillgång på reningskemikalier, men skulle ge en ökad tillgång i händelse av brist. På samma sätt kan det finnas internströmmar på avloppsvattenverk där vattnet skulle kunna by-passas vidare rening utan signifikant miljöpåverkan. Men hela denna paragraf behöver utforskas.

Sid 35 En ökad tillgång av fällningssalt på den svenska marknaden kan ”lätt” erhållas om tillgången på främst saltsyra kan säkras. Kompletteras den med längre beredskap genom lagerhållning av malm, aluminiumtrihydrat, polymerer, kalk etc kan brist till stor del undvikas under kortare skeden. Dock är det så att produktionen av fällningssalter lätt kan slås ut och då står landet genast utan beredskap. Att lagerhålla kemikalier vore då ett sätt att skapa utrymme att möta en omedelbar kris.

Sid 35 En säkerställd tillgång på reningskemikalier innebär därför inte endast att säkra materialflödet, även produktionsteknologin måste säkras. Så tillverkas stor del av fällningssalterna i under tryck i glas-lineade reaktorer. Dessa har idag ca ett år leveranstid och tillverkas inte i Sverige.

3.4.3 Konsekvenser för näringslivet 38

Sid 38 De långsiktiga konsekvenser som utredningen tangerar kan uppstå vid industriell användning av samma kemikalier skall inte underskattas. Några av landets mest förorenade markområden är bl a resultatet av sådan otillräcklig utsläppsprevention. Därför vore det bättre med en fördelning som omfattar också sådana kriterier. Vidare kan behovet av fällningssalter vara annan användning som också är en del av ett totalförsvar, t ex läkemedel.

4 Ansvar för vattentjänster vid normaltillstånd och kris..... 41

Ansvar i normaltillstånd torde generellt regleras i avtalet mellan parter. För leverans av vattenreningskemikalier bör därför beredskapskravet vara inarbetat i leveransavtalet.

Ansvar i kristid – konstaterad nationell brist – är mer komplext och det behöver utverkas hur det skall vara utformat. Ansvarsfördelning, befogenheter och hänsyn till regler och lagar (miljötillstånd, konkurrensregler etc). Vid brist och då prioriteringslistan går in bör leverantörerna följa den vilket kan innebära att, till exempel, en leverantör levererar till icke kontrakterade kunder, konkurrens kunder. Men samtidigt inte röja kontrakt då det är konkurrerande företag. När myndighet (Livsmedelsverket) beslutar att prioriteringslistan ska följas ansvarar leverantörerna för att leverera enligt den.

4.2.3 Allmänna principer för krishantering och geografiskt områdesansvar 47

Sid 47 Resilient tillgång i tre månader är en utgångspunkt, någon otydlig hur allvarlig bristsituation man skall tänkas stå inför, t ex krigstid i relation till annan kris. Otydligt hur den privata leverantörskedjan skall betraktas. Skall även vattenreningsproducenter ha minst tre månaders framförhållning? Lagerhållning av sådana kvantiteter t ex saltsyra (tiotusentals ton) är tekniskt inte gångbart och i dagsläget inte ordnat för. Vi föreslår tydliggörande att leverantörskedjans riktvärde inte skall vara 3 månaders försörjning då det i realiteten inte tekniskt är ordnat, inte är ekonomiskt underbyggt och i realiteten skapar en 3+3 månaders beredskap.

4.2.9 Företags ansvar och privat-offentlig samverkan 58

Sid 58 En utveckling av totalförsvarspropositionen är viktig och dialogen med leverantören bör ske på ett tidigt skede.

Sid 60 Problem ska lösas på frivillig basis initialt, för övrigt behöver man förstås ha tillverkarna som rådgivare även om tvånget har utlösts. Allt utifrån det som tillverkas eller planeras för tillverkning. Inte utifrån tanken att produkt hos kund ska omfördelas. Planekonomisk approach kanske inte fungerar?

Otydlighet genererar frågeställning: Om Feralco Nordic omfattas av skyldighet att upprätthålla produktion i kristid, då borde Feralco Nordic få var med och påverka fördelningen?

5.1 Möjligheter att omfördela på frivillig basis 63

Man kan sannolikt prata mycket om omfördelning mellan användare, men praktiskt, pragmatiskt och rent tekniskt begränsas det i stort till att styrning av leveranser från första början. Och då är det leverantörerna som är nyckeln. Och den nyckeln, de verktygen och den rådigheten täcker inte utredningen. Hur skall det ske, vem skall besluta och hur skall kostnader fördelas?

Flera frågetecken kvarstår kring.

- 1) Dagens lager är inte stora - får det effekt?
- 2) Vem kan transportera?
- 3) Finns det ens utlastningsmöjlighet på de olika verken.

Bättre vore att skapa resilient försörjning till leveranstörsledet och i det skedet planera för omfördelning genom lager.

6.4 Livsmedelsverket bör vara ansvarig myndighet 83

Sid 83 – viktigt att det finns en (1) myndighet som är ansvarig. Och SLV är ett utmärkt val. Vi bestyrker detta förslag. Viktigt att en enda myndighet håller i relationen med alla inblandade parter (vattenverk, leverantörer etc) så att samverkan fortskrider.

7 Lagens utformning 85

Sid 85 För att uppnå syftet med lagen behöver det finnas regler som tillåter att i syfte att upprätthålla vattenkvalitet, kan avsteg från gällande tillstånd som innebära en försämring i någon aspekt (kostnad, slamkvalitet, recipientpåverkan etc) göras. Prioriteringsordningen behöver vara klar för att skapa förutsättningar att fördela den volym som är tillgänglig.

Det har redan klargjorts tidigare att detta inte behandlas genom den nu föreslagna lagen, däremot kanske det bör hänvisas till sådan lagstiftning.

7.3.2 Definitionen av allvarlig brist på vattenreningskemikalier 91

Sid 91 Det definieras att det skall råda en nationell brist varför prioriteringsordningen behöver ske på nationell nivå och vi anser att det då skall göras på leverantörsnivå. Detta behöver kopplas till ett tillfälligt undantag från tillståndsplikten, vilket förutsättningar finns beskrivet för på i Miljöprövningsförordningen SFS 2013:251, dock kvarstår att utreda hur den nationella fördelningen skall göras.

En ersättningsfråga uppstår dock då leverantörerna kan olika marknadsandelar i olika prioritetsskylor (1-4) och det behöver utredas hur ersättning skall utgå för merarbete, förlorad försäljning och olika typer av fördyrande.

Prioriteringsordningen bör ske utifrån livsmedelsverkets prioriteringsordning och inte leverantörernas gällande avtal vid tillfället för brist. Den leverantören som lider av brist kan ha kunder som inte ligger lägst ned på prioriteringsordningen. Leverantör utan brist kan fortfarande försörja alla sina kunder. Hur ska prioriteringslistan användas?

10.4 Förbudet mot kvantitativa import- och exportrestriktioner utgör inte något hinder för att lagen införs..... 152

Sid 153 2a stycket Vattenreningskemikalier är en sådan resurs som kan omfattas av den föreslagna förordningen. Vi vill lyfta behovet att då också säkra inte bara egendom utan också kompetens att nyttja den. Det är oklart vad som gäller och sker.

11.4.1 Vilka som berörs 160

Sid 160-162 De svenska producenter som kan omfattas av förordningen utpekade vara ett mindre antal företag, dock är dessa producenter också samtliga de företag som förnärvarande är aktiva på den svenska marknaden. (Varför är numerären underordnad.)

11.7 Förslagets förhållande till annan lagstiftning 170

Sid 171 NV har sett att det finns anledning att se över miljöbalken. Detta är viktigt för att upprätta prioriteringsordning och för att utövare och leverantörer skall ha trygga ramar och behöver ske omgående. Så även om utredningen inte tar in och inkluderar att ”att lämna förslag på undantag från miljökrav i gällande rätt” behövs det alltså ett klagörande i relation till miljöretten i relation till den föreslagna lagen.